

DE ROEP VAN DE RAAF

de
ROEP
van de
RAAF

De roep van de raaf
is een uitgave van
Dutch Venture Publishing

Copyright © 2023 Dutch Venture Publishing
Auteurs: Mercy Ngeno & Jen Minkman
Omslagontwerp: Dutch Venture Publishing
Tekstredactie: Vivian van Leeuwen
Zetwerk: Mariska Maas (Rubre Art)

Eerste uitgave juli 2023
NUR 285
ISBN: 9789493265462

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, foto-kopie, microfilm of op welke wijze dan ook, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Het geluid van een vogel in de verte wekte haar. Nee... Chela wilde haar ogen niet openen. Ze was nog steeds gehuld in een warme, vredige slaap.

Maar ze spitste toch haar oren. Te oordelen naar de stilte en het gebrek aan activiteit om haar heen was het nog geen ochtend, dus kroop ze dichterbij haar moeder aan, vastbesloten het geluid te negeren. Het was warm in de hut: de warmte van de lage open haard lag beschermend om hen heen. *Kemeut*, het droge seizoen, naderde en de nachten waren kouder geworden, dus het vuur was zeker geen overbodige luxe.

Het leek erop dat de vogel vastbesloten was haar slaap te verstoren. Hij kraste nu luider. Zijn stem leek wel een hele octaaf te stijgen. Chela kreunde. Was die vogel soms jaloers dat zij een goede nachtrust kreeg terwijl hij buiten in een boom moest zitten met alleen veren om hem warm te houden?

Chela grinnikte bij de gedachte aan een chagrijnige vogel die op een tak zat en haar aanstaarde. Ze moest meteen denken aan de houding van haar halfzus Chesang. Chesang probeerde haar altijd te provoceren met kinderachtige dingen die ze zei of deed om haar, de oudere zus, een reactie te ontlokken. Meestal ontstond er dan een heftige ruzie tussen de twee meisjes en greep hun vader in, die Chela berispte omdat ze zich als een

kind gedroeg terwijl ze al bijna volwassen was. En Chesang verkneukelde zich. Die was dan natuurlijk blij dat haar positie als hun vaders favoriet nog steeds veilig was.

Over haar jongere zusje gesproken: die lag ergens in de hoek behoorlijk te snurken. Af en toe pauzeerde ze om met haar tanden te knarsen. Maar zelfs Chesangs tandengeknars kon het geluid dat van buiten kwam niet overheersen.

Kreunend sloot Chela haar ogen weer en luisterde aandachtiger naar het geluid. Het was ritmisch, maar niet erg rustgevend voor de oren. Het geluid leek op de roep van een... raaf, maar dat sloeg nergens op. Raven verschenen zelden in haar dorp. En wat nog vreemder was: de toon klopte niet. Het was niet zomaar een vogel die lukraak een kreet slaakte, er zat iets urgents in. Bijna alsof de vogel niet gewoon zijn stembanden spande, maar naar háár riep.

Een golf van nieuwsgierigheid overspoelde haar en Chela stond langzaam op om weg te sluipen van haar slaapplaats. Bij de ingang lagen een schaap en haar twee lammetjes op de grond. Ze liep voorzichtig om hen heen om contact met de rustende dieren te vermijden. Elke soort commotie zou haar moeder kunnen wekken, en Chela had het gevoel dat de raaf haar, en háár alleen, had geroepen. Als ze niet snel genoeg was, zou ze misschien nooit weten wat de vogel met haar wilde delen.

Eenmaal buiten stopte Chela om opnieuw naar het raspende geluid te luisteren. Het leek vanuit de richting van het meer te komen. Instinctief rolde ze haar leren jurk op tot haar middel en sprintte het smalle pad af. Op de zich steeds maar herhalende roep van de raaf na was het een rustige nacht. De volle maan was uit haar schuilplaats gekropen en scheen helder door de bomen, wierp lange schaduwen en verdreef de duisternis. Op het stille water dansten de lichtstralen in schitteringen van verschillende kleuren zilver.

Chela kwam tot stilstand, gefascineerd door de schoonheid van de maan. Ze beseftte niet dat de vogel plotseling ook zijn mond hield. Een flikkering van paniek schoot door haar heen toen ze het opmerkte en ze draaide om haar as om haar omgeving te inspecteren.

Daar zat hij, op een grote rots in het water niet ver van de kustlijn. Het was dezelfde rots waarop zij zich graag uitstreekte als ze 's avonds ging baden. En ze had zich niet vergist: het was inderdaad een raaf.

De zwarte vogel sloeg met zijn vleugels alsof hij wilde wegvliegen. Maar dat deed hij niet. Hij bleef in dezelfde positie zitten: met zijn kop omhoog en zijn snavel opzij.

‘Chelangat,’ sprak een stem haar toen aan met haar volledige naam. Hij was laag, maar had een duidelijke toon van autoriteit. ‘Ik heb je hierheen geroepen omdat ik een belangrijke boodschap voor je heb.’

Chela knipperde en keek geschokt om zich heen om te zien of iemand getuige was van deze vreemde ontmoeting. Maar er was niemand anders bij het meer, alleen de raaf en zij. Hoe kon hij in vredesnaam tegen haar spréken? Vogels en dieren praatten alleen in de verhalen die haar grootmoeder graag vertelde, niet in het echt.

‘W-wat?’ stamelde ze.

‘Er komt een tijd dat jouw volk, de Kipsigis, je nodig zal hebben. Alleen jouw magie zal hen kunnen redden.’

Chela slikte moeizaam. ‘Mijn magie? Maar ik beheers helemaal geen magie.’ In feite mocht ze het niet eens hébben, volgens de cultuur en tradities van haar volk, laat staan gebruiken. Waar had deze vogel het over?

‘Je hebt magie in je,’ zei de raaf op eigenwijze toon. ‘Je krachten zijn aan jou doorgegeven door je moeder, en aan haar door de hare.’

‘Zelfs áls dat waar zou zijn, wat ik ten zeerste betwijfel, mag ik die krachten niet gebruiken!’ riep Chela uit. Ze huiverde toen ze dacht aan wat het dorp Tamboyon wel niet van haar zou denken. Magie mocht alleen door mannen gebruikt worden. Afwijken van het pad van haar voorouders zou worden beschouwd als heiligschennis.

‘Toch heb je magie, en het zal aan je worden geopenbaard wanneer de tijd rijp is,’ drong de raaf aan.

Hoe kon zoiets aan haar geopenbaard worden? Chela wilde keihard lachen. Ze was nog maar een meisje, iemand die nog niet eens alles wist van de gebruiken van haar volk. Ja, ze was rijp voor de inwijding tijdens het volgende seizoen van *iwot kot*, dan zou ze als vrouw aan de gemeenschap worden voorgesteld, maar dat maakte haar nog geen leider. De afzondering tijdens *tumdo*, de inwijding, bereidde haar voor op het baren van kinderen en het huwelijk, want dát was haar taak: de bloedlijn in stand houden. Of zouden de oude vrouwen nog meer geheimen met haar en de andere meisjes delen? Zouden ze in het geheim les krijgen over

magische krachten?

Misschien, maar zij zou het niet weten. Niemand mocht over de inwijding spreken, dus deed niemand dat ooit. Wat er gebeurde tussen een man en een vrouw was een taboe dat alleen door oudere vrouwen fluisterend werd besproken, als ze weleens roddelden over een ongehoorzaam meisje dat zwanger werd vóór *tumdo*. Het gevolg van zo'n gruwelijke daad was verbanning uit het dorp. Men geloofde dat het meisje en haar familie ongeluk in de gemeenschap zouden brengen omdat ze Asis, de zonnegod, ongehoorzaam waren geweest.

Hoofdschuddend keek Chela naar de raaf en vervolgens naar de hemel. De sterren staarden naar haar terug, dansend van het lachen. Zij wisten het ook: wat de raaf zei was onmogelijk. Alleen mannen bezaten magie en mochten die beoefenen. Dat was logisch, want zij waren degenen met wie de geesten communiceerden. Dus hoe kon zij, een gewoon meisje, magie bezitten? De Kipsigis leiden? Haar volk had een heel leger aan krijgers die hen konden beschermen. Daar hoefde zij niets meer voor te doen.

'Hoe dan?' vroeg Chela, maar plotseling zat de raaf niet meer op de rots. Ze keek om zich heen in de hoop de zwarte vogel ergens te zien, maar hij was in het niets verdwenen, bijna alsof ze zich hem had verbeeld.

'Hoe dan? Vertel me alsjeblieft meer!' riep ze naar de lege hemel, maar ze kreeg een onverstoorbare stilte te horen. Chela haastte zich om de struiken in de buurt te inspecteren, maar er was geen teken van de raaf te bekennen. Wanhopig bekeek ze de hele kustlijn, maar nee: de boomtakken waren leeg.

Er waren zoveel vragen die ze de vogel nog had willen stellen. Wat voor gevaar voorzag hij precies? Waarom moest zij, een meisje, daar een rol in spelen? Betekende het dat de krijgers niet zouden terugkeren van de strijd als er oorlog uitbrak? Hoe meer Chela erover nadacht, hoe banger ze werd. Wat hen zou overkomen was tragisch en kon niet voorkomen worden, dat kon ze voelen.

Uiteindelijk gaf ze het op. Het leek erop dat de raaf niet meer terug zou komen. Met tegenzin liep Chela terug naar huis. De zonsopgang naderde toch al, en ze moest terug naar de hut voordat iemand merkte dat ze weg was. "Duisternis is geen vriend van een vrouw in haar eentje", daar herinnerde haar moeder Tabutany haar vaak aan als ze thuiskwam nadat

de zon al onder was. Chela vond al die overbezorgdheid onnodig, maar ze hield er niet van haar moeder al te vaak in de problemen te brengen. Ze was tenslotte Tabutany's enige kind.

Ze besloot het laatste stukje te sprinten. Net toen ze de koeienstal passeerde, struikelde ze plotseling over een rots en kwam op haar gezicht terecht. Chela's handen vlogen naar haar voorhoofd om over de pijnlijke plek te wrijven, maar... ze voelde niets.

Haar ogen gingen open en ze knipperde met haar oogleden. Huh? Wat?

Ze lag op haar slaapmatje, naast Chesang, wiens been nu over haar heup was gedrapeerd.

Chela kon het niet geloven. Dus ze had de hut nooit verlaten?

Niets van de hele ontmoeting met de raaf was echt geweest, besepte ze opgelucht, maar ook met een vreemd gevoel van melancholie. En toch... het had allemaal zo echt, zó levendig geleken. Ze kon in haar gedachten nog steeds de roep van de raaf horen.

Al met al was ze blij dat ze nu wakker was. Terwijl ze Chesangs been wegduwde, stond Chela op van de mat en begon aan haar ochtendklusjes, zodat ze zichzelf kon afleiden van de vreemde droom over die raaf.

- 2 -

De koeien begonnen harder te loeien toen Chela de melkstal naderde. De nieuwe moeders liepen over het zompige veld in het midden, blij om herenigd te worden met hun jongen. De kalveren reageerden met geloei en gegrom in hun aparte deel van de stal. Hun ongeduld had waarschijnlijk iets te maken met de zachte stralen van de opkomende zon. Het was al behoorlijk laat. Normaal zouden ze om deze tijd al in de velden zijn geweest om zich tegoed te doen aan vers gras.

'Chelangat!' riep haar moeder vanuit de verste hoek in de stal. Ze zat gehurkt naast hun beste koe en haar ervaren handen bewogen in een gestaag ritme de uier op en neer. Een kalebas was strategisch op de grond geplaatst om als emmer dienst te doen en de melk stroomde in twee rechte lijnen naar beneden. 'Waar bleef je nou? De zon schijnt al en de koeien werden het wachten beu.'

'Ik was gewoon... heel diep in slaap,' antwoordde Chela. 'En het was koud; ik wilde nog niet opstaan.'

Ze kon haar moeder moeilijk vertellen dat ze zo traag was geweest omdat ze zich nog steeds geschokt voelde door die vreemde droom. Tabutany zou haar op haar kop geven omdat ze zich druk maakte over zoiets kinderachtigs als een nachtmerrie. Ze zou haar waarschijnlijk ook waarschuwen het verhaal niet met anderen te delen. Magie was niet iets

waar jonge mensen vrijuit over spraken, omdat ze daarmee de geesten van hun voorouders konden beledigen, en Chela wilde haar moeder niet nóg een reden geven om extra streng te zijn.

Volgens Tabutany was haar eerste en enige dochter namelijk nog niet klaar voor het huwelijk. Ze had een opstandig karakter dat “getemd” moest worden voordat ze de hele familie in verlegenheid zou brengen door zich te eigenwijs te gedragen in haar nieuwe huis.

‘Je vader staat al te wachten om ze na het melken naar de wei op de heuvel te brengen,’ zei Tabutany. ‘We moeten snel zijn. En wáár is Chesang?’

‘Je kent haar,’ zei Chela mokkend. ‘Die slaapt nog.’

Het was belachelijk hoe haar zus wegkwam met hetzelfde gedrag als waarvoor Tabutany haar berispte. En als ze klaagde over de oneerlijke behandeling herinnerde haar moeder haar eraan dat zij de eerstgeborene was, dat haar broers en zussen in haar voetsporen moesten treden omdat ze haar als voorbeeld zagen. Ze keken tegen haar op. Natuurlijk hadden haar ouders gelijk en werkten de dingen zo, maar soms kon ze het niet helpen: dan ergerde ze zich aan Chesang, die haar inwreef dat ze met allerlei dingen weg kon komen.

‘Tja. Ze houdt van haar bed, dat kind,’ zei Tabutany onverstoord, zoals Chela al had gedacht, voordat ze haar aandacht weer op de wilde koe richtte. ‘Kom, schiet op en help me eens!’

Chela zette de kalebassen neer en ging op zoek naar de kleine, bruinharige koe die ze altijd als eerste molk. Ze trok het touw strak, zwaaide het rond en draaide het vervolgens om de achterpoten. De koe trapte en probeerde zich te bevrijden, maar het touw was te sterk. Na even tegenpartelen stond ze stil en begon Chela haar te melken.

Toen ze klaar waren, bracht Tabutany alle melk naar de hut en liet Chela de pasgeboren kalfjes vrij. Er zaten er vier in de stal en zodra het hek openging, stormden ze allemaal naar buiten. Hun moeders kwamen hen halverwege tegemoet, vrolijk loeiend. Terwijl ze graasden, bewonderde Chela hun harige vacht. Ze waren vlekkeloos en glanzend, nog niet vies door modder en koeienmest.

Een kalfje in het bijzonder viel haar op met zijn bruine vacht. Hij zag er goed uit, maar zijn nek leek een beetje gezwollen. Toen ze eens wat beter keek, realiseerde Chela zich dat de zwelling abnormaal was;

mogelijk een reactie op slangengif.

Chela fronste haar wenkbrauwen. Het was niet per se reden tot paniek, maar het was toch het beste om haar vader even in te lichten. Je kon nooit weten hoe ernstig een infectie was, dus moesten ze meteen de kruidendokter om hulp vragen.

Haar vader was nog steeds in het huis van zijn jongere vrouw, waar hij tegenwoordig de meeste nachten doorbracht. Toen Chela aankwam, zat hij op een driepotige kruk melk te drinken uit een kleine kleikom. Een grote klomp *kimnyet*, sorghumpudding die over was van het avondeten van de vorige dag, lag in haar vaders linkerhand.

Ze stapte dichterbij hem toe, deed haar handen achter haar rug uit eerbied en groette hem toen met zachte stem. ‘Vader.’

Hij keek op. ‘Heb je goed geslapen?’

‘Ja.’

‘Ben je klaar met melken?’

‘Ja, maar er is een probleem,’ zei Chela aarzelend. ‘Een van de kalveren is waarschijnlijk ziek.’

Alleen al het noemen van een ziek kalf trok onmiddellijk de aandacht van haar vader. Hij zette zijn kalebas op de grond. Er was een vertwijfelde blik in zijn vermoeide ogen te zien en even had Chela er spijt van dat ze iets had gezegd. Als bleek dat ze zich vergiste, had ze hem voor niets ongerust gemaakt. Aan de andere kant kon het kalf sterven als ze hem níét op de hoogte bracht en die schaamte zou ze niet overleven. Haar vader streefde er zoals zoveel mannen in hun gemeenschap naar om zoveel mogelijk rijkdom te vergaren, in de vorm van vee en kinderen. Daarom zou haar vader deze zaak niet licht opvatten.

‘Het is de pasgeboren stier,’ verduidelijkte ze. ‘Zijn nek is gezwollen. Ik denk dat een slang op hem heeft gespuugd.’

‘Goed; ik ga even voelen wat er aan de hand is.’ Hij knikte, boog voorover en legde zijn handpalmen plat op de harde, droge aarde. Hij sloot zijn ogen en Chela keek rustig toe hoe hij zich verbond met de geesten van de aarde – de wereld die hen allen omringde. Ze wist dat hij de magie aanriep die voor haar verboden was. Haar vader neuriede zachtjes en wiegde heen en weer terwijl hij dit deed. Toen opende hij zijn ogen en stond op. ‘Je hebt gelijk, dochter. Er is iets mis met het kalf. Ik zal hem verzorgen.’

Chela wachtte tot hij een paar passen verder was en volgde toen, maar ze werd tegengehouden door Chesangs moeder, die haar ontbijt kwam brengen. Ze droeg een kleine kalebas in de ene hand en een kom met restjes *kimnyet* in de andere. Ze was zwanger van haar derde kind en haar buik leek elke dag groter. Chela vermoedde dat ze op het punt stond te bevallen en voelde zich onmiddellijk schuldig dat ze de jonge vrouw van haar vader haar zo liet bedienen.

‘Obot Chesang!’ riep ze uit. ‘Moeder van Chesang, ik heb al ontbeten. En ik moet echt terug. Mijn moeder wacht op me.’

‘Onzin,’ zei haar stiefmoeder gedecideerd. ‘Je zult altijd zo mager blijven als je niet goed eet, en dat staat niet best bij een meisje van jouw leeftijd. Ga nu maar zitten.’

Chela zuchtte. Er wachtten haar nog meer klusjes en ze moest terug voordat Tabutany merkte dat ze zat te niksen. Maar misschien kon ze ook wel even blijven, want na het melken had haar moeder tegen haar gezegd dat ze haar zus zou gaan bezoeken, die aan de andere kant van het dorp woonde. Chela’s tante was net bevallen en Tabutany bezocht haar regelmatig. Meestal bracht ze wat gierstmeel, melk en vis mee voor haar zus en de pasgeborene. Over gierstmeel gesproken, dat was bijna op. Chela moest nog wat meer malen voor vandaag...

Nee. Ze ging hier niet zitten denken aan alles wat ze later zou moeten doen. Ze wilde wat tijd doorbrengen met deze vrouw. Chela deed wat haar gezegd werd: ze ging op een boomstam zitten en nam de *kimnyet* aan.

In tegenstelling tot haar dochter was Obot Chesang een vrolijke en gulle vrouw en Chela wilde haar niet beledigen, ook al had ze eigenlijk niet zo’n honger.

‘Bedankt.’ Ze leunde voorover om de klomp sorghumpudding te pakken en uit de kalebas te drinken. De *kimnyet* was lekker en bijna helemaal hard. Chela kon het niet helpen; haar hand bleef in de kom verdwijnen tot ze bijna alle sorghumpudding had opgegeten. Misschien had ze toch meer honger gehad dan ze beseftte. Obot Chesang keek haar aan met een tevreden glimlach op haar gezicht en terwijl ze wat aten, kletsten ze over van alles en nog wat.

Zou ze Obot Chesang kunnen vertellen over haar vreemde droom? Ergens had Chela het gevoel dat deze vrouw haar niet zou veroordelen

en geduldig zou luisteren naar wat er tussen Chela en de raaf was voorgevallen. Aan de andere kant: het zou een belediging zijn om het aan haar vaders jongere vrouw te vertellen en niet eens aan haar bloedeigen moeder.

Ze moest het gewoon loslaten. Wie zou er ook interesse hebben in de nachtmerries van een dwaas meisje zoals zij? Het was beter om nu te vertrekken en de taken van de dag uit te voeren.

De hut van haar moeder stond aan de overkant van het terrein. Die was volgens de traditie de grootste en kon bezoekers ontvangen. Zware rook krulde op uit het rieten dak, want de haard was gevuld met nogal nat hout. Alweer iets dat haar eraan herinnerde dat ze binnenkort een tochtje naar het bos moest maken om drogere houtblokken te halen.

Eenmaal binnen zocht Chela een mat en spreidde die uit bij de ingang. Vervolgens goot ze er sorghumzaden op en pakte twee platte, geslepen stenen. Om de zaden te vermalen, strooide ze een handvol tussen de stenen en stampte die vervolgens tegen elkaar.

Terwijl haar handen heen en weer bewogen, dwaalden haar gedachten af naar de droom. Opnieuw. Ze zuchtte diep. Om de een of andere reden kon ze het maar niet van zich afschudden... alsof dat niet de bedoeling was. De woorden van de raaf weerklonken opnieuw in haar oren, alsof het beest ergens vanuit deze hut tot haar sprak. Instinctief keek Chela naar het dak, in de verwachting de vogel daar te zien zitten. Maar ze zag alleen maar roetvlekken en plukken gras.

Oké, dit begon haar van binnenuit op te vreten. Ze moest het iemand vertellen. Als ze het nog langer voor zich hield, zou ze gek worden van alle vragen die door haar hoofd spookten. De lunch kon wel wachten. Snel stond ze op van de mat, pakte een kleipot en stapte naar buiten. Tabutany was intussen teruggekomen en zat even verderop op een laag krukje haar visvangst te sorteren.

‘Ik ga wat drinkwater halen,’ zei Chela. Ze had een excuus nodig om weg te mogen.

Tabutany keek nauwelijks op. ‘Doe er niet te lang over, schat. Je vader verwacht iets lekkers te eten als hij terugkomt.’